

geschiedenis en staatsinrichting CSE KB

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
 - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 48 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

De vakinhoudelijke argumenten waarvan sprake is in de algemene regel 3.3 moeten voor het vak geschiedenis en staatsinrichting afkomstig zijn uit gezaghebbende, wetenschappelijk verantwoorde publicaties.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

Staatsinrichting van Nederland

1	C	
2	maximumscore 2 1 controlerende 2 wel 3 direct	
	Indien drie antwoorden juist	2
	Indien twee antwoorden juist	1
	Indien geen of één antwoord juist	0
3	maximumscore 2 • kenmerk b • kenmerk d	1 1
4	maximumscore 2 • nummer 2 • nummer 3	1 1
5	maximumscore 1 socialisme/sociaal-democratie	
6	maximumscore 2 Uit het antwoord moet blijken dat: • de tekenaar negatief is • want de tekening laat zien dat de liberaal / het liberalisme de vrijheid van drukpers / grondrechten niet wil delen met arbeiders/socialisten/ andere Nederlanders	1 1
7	maximumscore 1 bron 6	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

8 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken:

- In bron 8, omdat arbeiders kiesrecht kregen / invloed konden uitoefenen op het politieke beleid van partijen 1
- In bron 10, omdat arbeiders betere woonomstandigheden/woningen kregen (door de invoering van de Woningwet) 1

Opmerking

Alleen als na een juiste keuze een juiste verklaring volgt, mag een scorepunt worden toegekend.

9 maximumscore 2

In bron 12 wordt grondrecht a geschonden.

In bron 13 wordt grondrecht b geschonden.

In bron 14 wordt grondrecht d geschonden.

- Indien drie antwoorden juist 2
- Indien twee antwoorden juist 1
- Indien geen of één antwoord juist 0

10 maximumscore 2

Bij bron 15 hoort taak 4.

Bij bron 16 hoort taak 3.

Bij bron 17 hoort taak 1.

- Indien drie antwoorden juist 2
- Indien twee antwoorden juist 1
- Indien geen of één antwoord juist 0

11 C

12 A

13 B

14 A

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

15 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is (een van de volgende):

De kritiek is wel terecht, want de rechtspraak is onafhankelijk / de politiek hoort geen invloed te hebben op een vonnis / de rechter past slechts de wet toe.

of

De kritiek is niet terecht, want volgens de Nederlandse staatsinrichting mogen volksvertegenwoordigers politieke uitspraken doen over politiek beladen onderwerpen (al is dat onderdeel van een rechtszaak) / hun mening geven over een uitgesproken vonnis (net als iedere andere burger).

Opmerking

Alleen als na een keuze een juiste verklaring volgt, mag een scorepunt worden toegekend.

16 maximumscore 1

Eerst 2, dan 1 en ten slotte 3.

Opmerking

Er is maar één juiste volgorde.

17 B

De koloniale relatie Indonesië - Nederland

18 C

19 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- wél trots, omdat Coen (als gouverneur-generaal / stichter van Batavia) een belangrijke rol heeft gespeeld in de (koloniale) geschiedenis van Nederland/Indonesië/de VOC 1
- niet trots, omdat hij veel geweld heeft gebruikt / slachtoffers heeft gemaakt (om de macht/invloed van de VOC te vergroten) 1

20 maximumscore 2

Bij bron 23 hoort begrip b.

Bij bron 24 hoort begrip a.

Bij bron 25 hoort begrip c.

Bij bron 26 hoort begrip d.

Indien vier antwoorden juist 2

Indien twee of drie antwoorden juist 1

Indien geen of één antwoord juist 0

Vraag	Antwoord	Scores
21	D	
22	maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord is (twee van de volgende): – er worden nieuwe producten verbouwd (op Java) – de Nederlandse Handelmaatschappij brengt producten naar Nederland – er wordt (weer) winst gemaakt / er is sprake van een batig slot/saldo – 1831 valt binnen de periode van het Cultuurstelsel	
	per juist voorbeeld	1
23	C	
24	maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord is: • positief gevolg met behulp van de bron: toename van welvaart (zoals blijkt uit de toename van het zoutgebruik) / meer uitgaven textiel/landbouwwerktuigen • negatief gevolg zonder de bron: groot beslag op landbouwgronden / verhoging van de werkdruk / hongersnoden / (bestaande) herendiensten werden verzwaaard/gelegitimeerd	1 1
25	maximumscore 2 nummer 1, 4 en 5	
	Indien drie antwoorden juist	2
	Indien twee antwoorden juist	1
	Indien geen of één antwoord juist	0
26	maximumscore 1 Eerst 32, dan 33 en ten slotte 31. <i>Opmerking</i> <i>Er is maar één juiste volgorde.</i>	
27	maximumscore 2 Persoon 1 = KNIL-militair. Persoon 2 = regent. Persoon 3 = gouverneur-generaal.	
	Indien drie antwoorden juist	2
	Indien twee antwoorden juist	1
	Indien geen of één antwoord juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
28	B	
29	maximumscore 2 Bij bron 35 hoort Ethische Politiek. Bij bron 36 hoort Indonesisch nationalisme. Bij bron 37 hoort Nederlands kolonialisme.	
	Indien drie antwoorden juist	2
	Indien één of twee antwoorden juist	1
30	maximumscore 2 Bij omschrijving a hoort Indonesische groepering 2. Bij omschrijving b hoort Indonesische groepering 3. Bij omschrijving c hoort Indonesische groepering 1.	
	Indien drie antwoorden juist	2
	Indien twee antwoorden juist	1
	Indien geen of één antwoord juist	0
31	maximumscore 2 Uitspraak 1 is juist. Uitspraak 2 is onjuist. Uitspraak 3 is juist.	
	Indien drie uitspraken juist	2
	Indien twee uitspraken juist	1
	Indien geen of één uitspraak juist	0
32	B	

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 22 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

- bron 1: W. Velema, Het aanzien van ons verleden. Kroniek van de Europese wereld 1000-2000, Utrecht 2000, pag. 168.
- bron 2: naar: de Volkskrant, 20 april 2004.
- bron 3: De eeuw van de grondwet. Grondwet en politiek in Nederland, 1798-1917, Den Haag z.j., pag. 72.

- bron 5: Onze Lage Landen. De bewoners vanaf de ijstijd tot heden, Weert 1982, pag. 221.
- bron 6: J. Knigge, Historisch Perspectief. Wereldgeschiedenis van de 20e eeuw. Boek I 1900-1945, Barneveld 1993, pag. 154.
- bron 7 t/m 11: naar: Elsevier, Erfgoed. De Nederlandse geschiedenis in 100 documenten, Amsterdam 2005, pag. 71, 77, 74, 75 en 69.
- bron 12 t/m 14: L. Jordaan, Herinneringsalbum 1940-1945, Amsterdam z.j., z.p.
- bron 15: H. van Bree, Het aanzien van Beatrix, Utrecht 2005, pag. 150.
- bron 16: Nederlands Dagblad, Anno Domini 1982. Een jaaroverzicht in woord en beeld, Groningen 1983, pag. 48.
- bron 17: K. van Dijk e.a., Staat en macht, havo/vwo-editie, Den Bosch 1984, pag. 40.
- bron 18: naar: <http://www.volkskrant.nl/redactie/verkiezingen2003/ver-2003.html>
- bron 19: naar: NRC Handelsblad van 22-06-2005.
- bron 20: naar: de Volkskrant van 22-06-2005.
- bron 21: fragment 1: naar: <http://home.wxs.nl/~vera0000/grdw1917.html>
fragment 2: naar: <http://home.wxs.nl/~vera0000/grdw1848.html>
fragment 3: naar:
http://www.minbzk.nl/contents/pages/7430/grondwet_NL_6-02.pdf
- bron 22: eigen bezit Cito/Cevo.
- bron 23 en 24: naar: L. Dalhuisen, Sprekend verleden. Een geschiedenis van de Wereld 2a, Haarlem 1980, pag. 91 en 33.
- bron 25: naar: J. Demey, Ons verleden in documenten, Lier 1974, pag. 422.
- bron 26: naar: J. de Rek, De Zeven Provinciën als wereldmacht, Baarn 1984, pag. 24.
- bron 27: naar: C. van den Berg, Indië verloren, merdeka! Nederland en de Indonesische onafhankelijkheidsstrijd, Rijswijk 1996, pag. 9.
- bron 28: naar: J. de Rek, Nederland in opbouw, Baarn 1985, pag. 93.
- bron 29: naar: J. Pluvier, kolonisatie en dekolonisatie in Azië en Afrika, Amsterdam 1977, pag. 15.
- bron 30: naar: J. de Rek, Nederland in opbouw, Baarn 1985, pag. 95.
- bron 31: A. Rhodes, Geïllustreerde geschiedenis van de propaganda in de Tweede Wereldoorlog, Alphen a/d Rijn 1993, pag. 277.
- bron 32 en 33: H. Soebadio, Geschiedenis van Indonesië. Land, volk en cultuur, Abcoude 1998, pag. 229 en 272.
- bron 34: H. Soebadio, Geschiedenis van Indonesië. Land, volk en cultuur, Abcoude 1998, pag. 279.
- bron 35: J. van Goor, De Nederlandse koloniën, Den Haag 1993, pag. 212.
- bron 36: H. Meijer, De lange schaduw van het verleden (uit: Spiegel Historiaeel, nov./dec. 2000, nummer 11/12, pag. 498).
- bron 37: M. Elands, Politionele acties of Nederlands-Indonesische oorlog? (uit: Spiegel Historiaeel, nov./dec. 2000, nummer 11/12, pag. 494).
- bron 38: a en c: naar: J. Goedhart, Histo-Speciaal 23, Zutphen 1987, pag. 22.
b: naar: J. van Goor, De Nederlandse Koloniën, Den Haag 1997, pag. 280.